

Afgørelser – Reg. nr.: 04142.00

Fredningen vedrører: Lindetræer

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

14-09-1966

Kendelser

Deklarationer

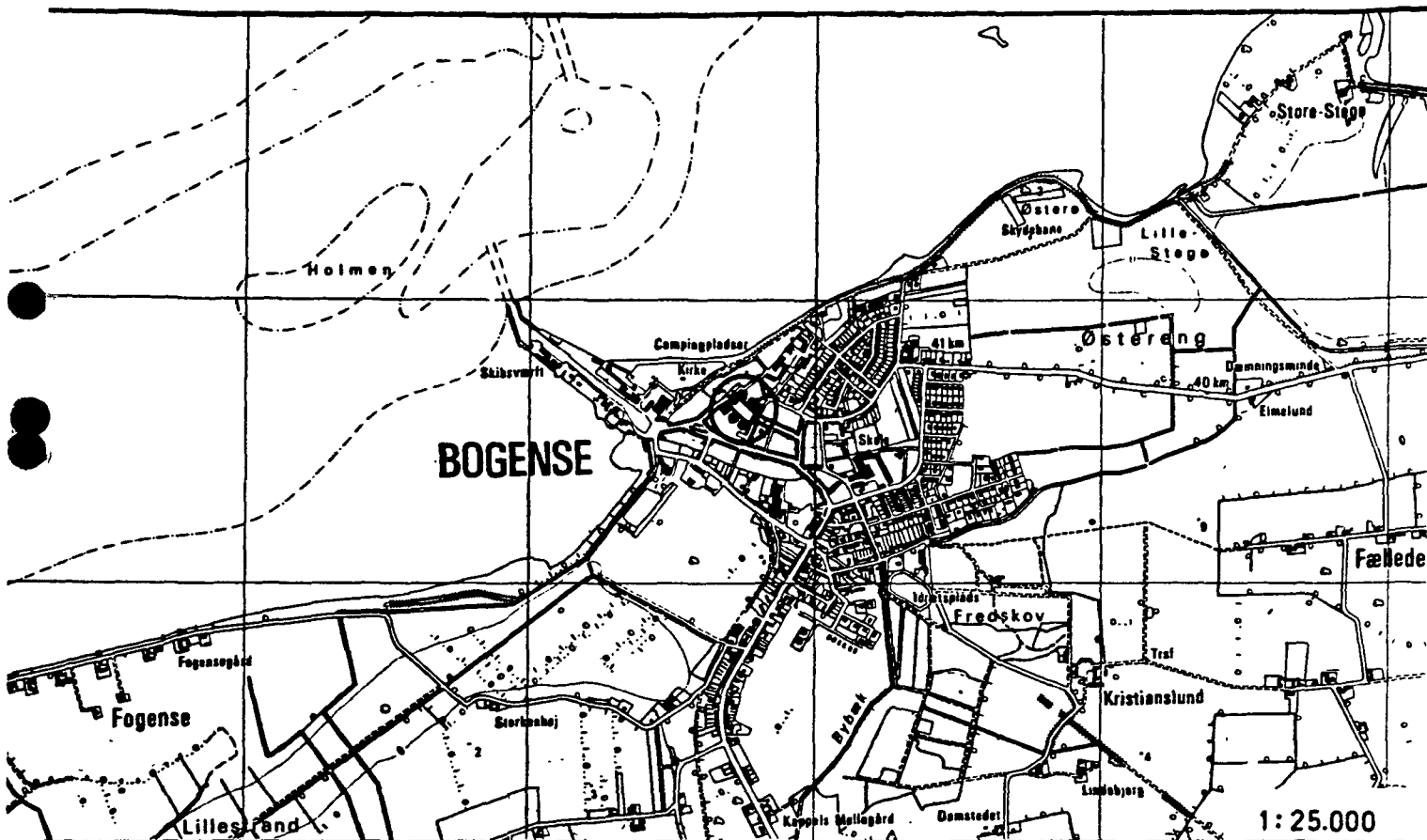
FREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Torvet i Bogense

Kommune: Bogense

Sogn : Bogense

Reg. nr.: 423-01-01

Ejer : Bogense kommune

Areal : 4800 m²

Fredet : FN 14/9-1966

Formål : Bevarelse af 26 lindetræer rundt om torvet.

Indhold : Træerne må ingensinde fældes, topskæres, grenkappes eller udsættes for behandling, der kan føre til ødelæggelse.

U d s k r i f t

af kendelsesprotokollen for fredningsnævnet for Odense amtsrådsreds

Onsdagen den 14. september 1966 afsagdes i sag nr. 66/1960
angående fredning af Torvet i Bogense sålydende

K e n d e l s e :

Der hersker inden for vide kredse enighed om at Bogense - således som det i sin tid træffende er blevet udtrykt af byrådet - i sit torv ejer et bybillede der i sin egen ret er så sjældent, at det må betegnes som en severdighed og derfor bør bevares så længe som muligt.

Som det fremgår af vedhæftede rids udgøres torvet af en ca. 40 x 120 m stor rektangulær plads mellem den anselige hvidkalkede kirke i nordvest og et par gamle gader - Torvegade og Sct. Annegade - i sydøst. Omgivelserne udgøres i øvrigt af lave beboelseshuse af ældre dato. Foran husene findes hele vejen rundt i alt 26 lindetræer, der må antages at være ca. 100 år gamle.

Samspelet mellem kirken, træerne og de lave sammenbyggede huse fremkalder på ejendommelig måde den forestilling om uforstyrrelig ligevægt og trykthed som i lige grad synes knyttet til begreberne om landlig idyl og gamle dages harmoniske købstædsliv.

Danmarks Naturfredningsforening har i mange år vist en levende interesse for bevarelsen af det heromhandlede bybillede. Foreningen har således i 1951 foranlediget en sagkyndig besigtigelse af træerne ved havearkitekt N. Ulrichsen, hvis anvisninger på hvorledes træerne skal plejes og beskæres siden er blevet fulgt af kommunen under vejledning af skovfogden på Gyldensten gods.

Foreningen har ligeledes interesseret sig for bevarelsen af bebyggelsens karakter. Foreningen har således anbefalet udarbejdelsen af en partiel byplanvedtægt og har foranlediget forhandlinger mellem Det særlige Bygningssyn og Bogense byråd.

Under denne sag har foreningen nedlagt påstand om fredning af

torvets træer. Påstanden går nærmere ud på at træerne ingen sinde må fældes, topskæres, grenkøbes eller udsættes for en behandling der kan føre til ødeleggelse. Såfremt det på grund af sygdom, ælde eller andre tvingende grunde vil blive nødvendigt at fravige disse bestemmelser, bør der forinden indhentes udtalelse fra en særlig sagkyndig.

Under sagens behandling er det blevet oplyst at boligministeriet den 18. juni 1963 har stillet dækket en bygningsvedtægt for Bogense kommune, hvori det bl. a. bestemmes at et område der omfatter den ældste bydel, herunder torvets omgivelser, hvilket område benævnes Område B, udlægges til boligbebyggelse, at der i dette område ikke må opføres bygninger med mere end én etage med udnyttet tagetage og at disse bygninger kun må have en nærmere angiven højde.

Nævnet finder i det hele at betingelserne for at frede træerne er til stede. Nævnet lægger herved særlig vægt på den omstændighed at der med tilvejebringelsen af den citerede bygningsvedtægt er tilvejebragt en afgørende forudsætning for bevarelsen af det i indledningen omtalte helhedsbillede. Under disse omstændigheder finder nævnet at der består en sådan almen interesse i træernes bevaring at fredningspåstanden bør tages til følge.

I forståelse med kommunalbestyrelsen har nævnet fundet supplerende bestemmelser nødvendige og bestemmer herom følgende:

Der skal til stadighed for kommunens regning føres tilsyn med træerne, hvilket tilsyn skal udøves af en af kommunalbestyrelsen og nævnet i forening udpeget sagkyndig, der tillige har til opgave at foranledige nyplantninger foretaget i fornødent omfang. Som den første tilsynsførende udpeges fhv. skovfoged M. Rasmussen, Orelund nr. M. Jlskov.

Såfremt kommunalbestyrelsen måtte finde det nødvendigt at ændre selve torvepladsens overflade, der i øjeblikket - bortset fra en asfalteret kørebane - består af grus, kan sådan ændring kun foretages efter forud indhentet godkendelse fra fredningsnævnet, der vil have at overvåge at en eventuel fast belægning ikke bliver til hinder for træernes

trivsel. Nævnet er berettiget til for kommunens regning at tilkalde
sagkyndig bistand til denne bedømmelse.

For fredningen ydes ingen erst. tning.

Thi bestemmes:

Træbevoksningen på Pogensø Torv fredes som ovenfor beskrevet.

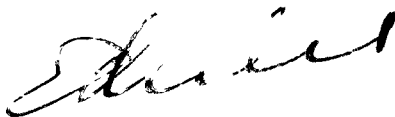
Edrén

Marius Johansen

Aage Frandsen

Udskriftens rigtighed bekræftes:

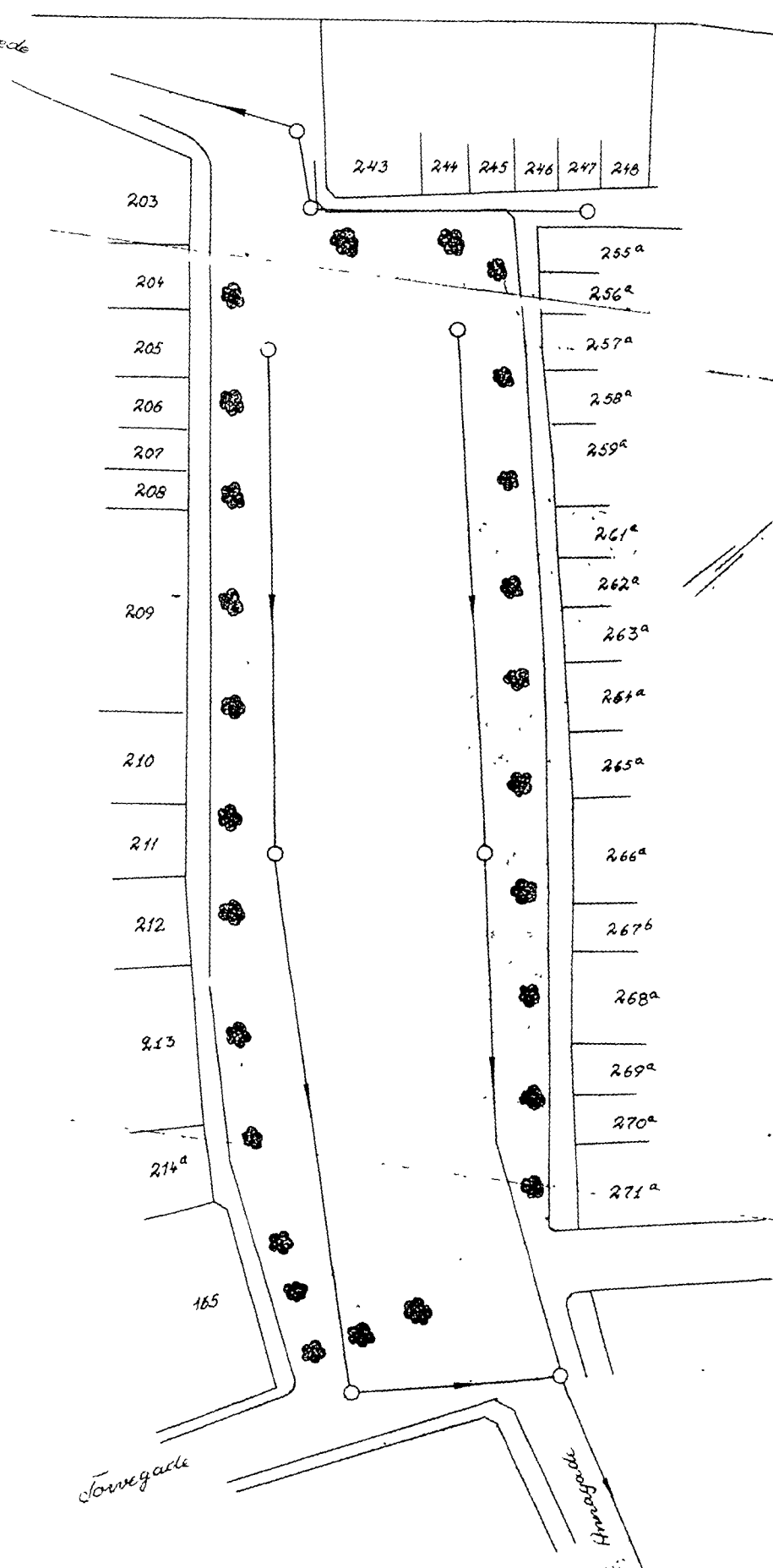
Fredningsnævnet , den 14. september 1966.
for
Odense Amtsrådskreds

Edrén

REG. NR. 04142.000

Kirkestræde

Frechningsvnet
for
66/60
Udøenac. Amtsbredstykke

6 SEP. 1965

Placering af træernes placering
på torvet
BOGENSE
101/1a
50

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Nordfyns Kommune
Torvet
5400 Bogense

v/Gartnerformand Keld Olsen

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172007

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-22-2015
Dato: 21. september 2015

Afgørelse af 21. september 2015

Dispensation til kraftig beskæring af 26 fredede lindetræer på Torvet i Bogense

Ved e-mail af 29. april 2015 har Nordfyns Kommune fremsendt en ansøgning om tilladelse til at foretage kraftig beskæring af 26 lindetræer, der står på Torvet, 5400 Bogense.

Ved Fredningsnævnets afgørelse af 14. september 1966 blev 26 lindetræer rundt om torvet i Bogense fredet. Fredningens indhold er: "Træerne må ingensinde fældes, topskæres, grenkappes eller udsættes for behandling, der kan føre til ødelæggelse."

Det siges videre i fredningen, at såfremt det på grund af sygdom, ælde eller andre tvingende grunde vil blive nødvendigt at fravige disse bestemmelser, bør der forinden indhentes udtalelse fra særlige sagkyndig.

Der er indhentet udtalelse fra Simon Skov, Seniorkonsulent, biolog fra Københavns Universitet, der i udtalelser af 26. januar 2015 blandt andet udtaler:

"to træer er fjernet, så der nu er 24 tilbage. Træernes alder antages at være ca. 100 år i 1966, altså fra 1866, og aktuelt 149 år gamle. I litteraturen opgives linds maksimale alder til omkring 300-350 år."

"Ingen af træerne er i så dårlig tilstand, at de bør fældes!"

Herefter gennemgår biologen i udtalelse af 26.1.2015 nøje tilstanden ved hvert enkelt træ, og det anbefales, at der udarbejdes en præcis plejeplan for træerne.

I udtalelse af 27. april 2015 fra Simon Skov udtaler han, efter at have besigtiget træerne dels fra jorden og dels i lift blandt andet, at der "generelt er mange sår i kronerne fra tidligere beskæringer. Det generelle indtryk er, at træerne har en tilfredsstillende dannelse af sårved, der kompenserer for såringen. En del steder er det dog vurderet, at sår og deraf følgende råd medfører en forringelse af grenenes styrke, så vægten bør lettes. Det gøres ved at beskære grenen over såret, hvorved træets barrierezoner bevares, samtidig med, at behovet for mekanisk styrke mindskes. Træerne vil sætte nye skud langs beskæringskanten. Disse nye skud bør beskæres løbende fx hvert 3. år, så vægten af de nye skud ikke overtiger grenens bæreevne.

...

Vanris på stammen er meget almindelige på ældre linde. De er en del af træets produktionsapparat. Vanris opnår typisk en meget hurtig vækst og samtidig svagt tilhæftet. Af den grund bør vanris beskæres med et par års mellemrum. Ved beskæring af vanriset er det kun selve vanriset, der beskæres – ikke barken hvorfra vanriset kommer fra. Efterlad gerne et par cm af vanriset, så det kommende skud dannes af frisk bark.

En del af træerne har basale skud, der klippes årligt. Disse skud bidrager til træets produktion, og jeg anbefaler, at I lader træerne danne en "fodpose" af basale skud, der evt. klippes i form rundt om træerne. Ud over produktionshensynet, så bevirker en "fodpose", at der er mindre risiko for påkørselsskader på barken.

Der er enkelte træer med døde grene i kronen. Disse grene fjernes naturligvis.”

Biologen har derudover udarbejdet en beskæringsplan. Beskæringerne bør udføres i vækstsæsonen og gerne hurtigst muligt.

Afslutningsvis anføres: ”Efter den anviste beskæring bør træerne tilses årligt fra jorden. Hvert andet år fjernes vanris og døde grene, samt andre nødvendige tiltag.

Jeg vil anbefale, at denne type krævende træpleje udføres af en certificeret træplejer.”

Sagens behandling og høringer

Nordfyns Kommune har i ansøgningen oplyst, at der blandt beboerne på torvet har været en underskriftindsamling for anmodning til kommunen om at foretage en kraftig beskæring af tæerne, idet beboerne mener, at træerne kan udgøre en risiko, hvis der knækker grene af. Ansøgningen er fremsendt at gartnerformand Keld Olsen, Nordfyns Kommune.

Naturstyrelsen har i e-mail af 16. juni 2015 udtalt, at det ikke fremgår, at der er foretaget en vurdering af, om de ansøgte beskæringer vil have skadelig indvirkning på dyrearter, der er optaget på naturbeskyttelseslovens bilag 3. Det samme gælder for disse arters yngle- og rastekområder.

Naturstyrelsen har derfor været i kontakt med Nordfyns Kommune, som efterfølgende har fremsendt en vedhæftet erklæring fra Simon Skov. I denne erklæring udtaler Simon Skov blandt andet følgende: ”Plejen af træerne på Bogens torv går hånd i hånd med intentionerne om at bevare og fremme levevilkårene for flagermus.

Der er anvendt en beskæringsfilosofi, hvor der for det første beskæres nænsomt, med det hovedformål at bevare træerne længst muligt. Derved bevares træernes funktion som yngle/rastested også længst muligt.

Der er utallige hulheder i træerne. Hulheder kan give nedsat stabilitet i stamme eller grene. I de tilfælde hvor hulheden har medført behov for reduktion af grenenes vægt, bliver grenen beskåret over hulheden. På den måde bevares hulheden samtidig med, at grenbrud undgås. Metoden har den bagside, at de nye skud på grenene kommer til at sidde over en svaghed. De nye skud skal derfor løbende reduceres i antal og vægt. Det vil blive en driftsform, der for den enkelte gren kommer til at minde om styning, hvor der løbende beskæres.

Ved at udføre træplejen undgås det, at grenen knækker spontant, hvor bruddet sker i hulheden. Ved spontane grenbrud ødelægges hulhedens funktion og træet pådrager sig større skade end ved et kontrolleret plejeindgreb.

Jeg må klart anbefale, at træerne plejes efter mine anvisninger både mht. Bilag 3-dyrene og træerne.”

På baggrund af den fremsendte erklæring, er det Naturstyrelsens vurdering, at beskæringen af træerne kan udføres uden skadelig indvirkning på dyrearter optaget på naturbeskyttelseslovens bilag 3. Ansøgningen gav ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Der er vedlagt en række fotos optaget af hvert enkelt træ og af grupper af træerne.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke udtalt sig i sagen.

Sagen er behandlet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Da det ikke vil stride mod fredningen, men tværtimod virke til længst mulig bevarelse af de fredede træer, har et enigt fredningsnævn besluttet, at anbefalingen fra biolog Simon Skov følges. Der gives tilladelse til pleje, herunder beskæring af træerne, på den måde som er beskrevet af biolog Simon Skov og i overensstemmelse med plejeplan af 27. april 2015 fra biologen.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Klagevejledning

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand